

SAMEN VOOR NATUUR 2009

DÉ LANDELIJKE KENNISDAG VOOR NATUURBEHEERDERS

UITNODIGING

26 NOVEMBER
2009

HOGESCHOOL VAN HALL
LARENSTEIN, VELP

ONTVANGST VANAF 9.30 UUR

Natuur aanleggen, inrichten en beheren doe je niet alleen. Daarvoor zijn goede contacten nodig met de burens, of dat nu grote terreinbeheerders, boeren, burgers of gemeenten zijn. Contact over de invloed van het natuurgebied op de omgeving. Maar steeds vaker ook over gezamenlijke plannen voor aanleg en beheer. Ook bezoekers spelen een belangrijke rol bij de ontwikkelingen in het gebied. Verwacht de bezoeker wandel- en fietspaden, plekken om de hond uit te laten, een bezoekerscentrum? En hoe betrek je de (frequente) bezoeker nog meer bij het natuurgebied? Bijvoorbeeld door vrijwilligers mee te laten werken in het gebied. Of door fondsen te werven in de omgeving. Kortom; hoe raakt de omgeving in de breedste zin van het woord bekend met, betrokken bij en bevlogen voor uw (en hun) natuur? En hoe vul je die betrokkenheid dan in? Dat zijn de centrale vragen tijdens de kennisdag 'Samen voor Natuur 2009'.

▶ PLENAIR PROGRAMMA

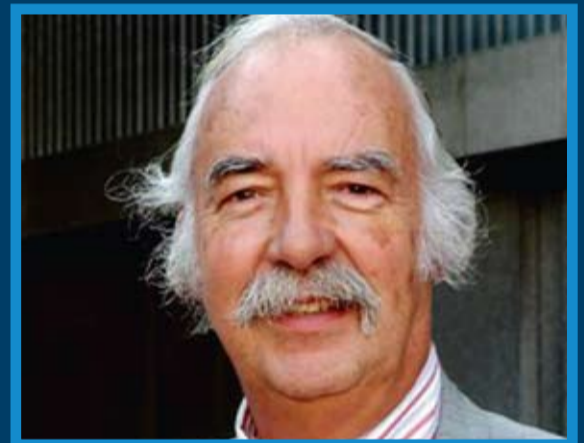
▶ 14.30 uur **Aanvang Plenair Programma**

Dagvoorzitter Gijs Kuneman, directeur CLM

▶ 14.45 uur **"Contact!"; natuurbeheer als ruimtelijk proces**

Door Mr. Frans Evers, Plv. voorzitter Commissie m.e.r., voorzitter ILG-commissie Amstel, Gooi en Vechtstreek, lid RMNO

Frans Evers is actief bezig met de kwaliteit van de leefomgeving. Hij is een veelgevraagd onafhankelijk procesbegeleider en probleemoplosser, met name in de sfeer van ruimtelijke processen. Vanuit deze invalshoek zal hij zijn visie op duurzame gebiedsontwikkeling geven. Welke processen zijn van belang, wat is nodig om een project te laten slagen en welke rol spelen goede of minder goede contacten daarbij?

▶▶ 15.45 uur **Intermezzo**

▶▶ 16.00 uur **Nationaal Groenfonds Natuurprijs 2009**

Uitreiking door professor dr. Jaap van Duijn, bestuurslid Nationaal Groenfonds

"Contact!" is ook het thema van de Nationaal Groenfonds Natuurprijs. Middels een film stellen de tien genomineerden zich aan u voor. Allemaal innovatieve projecten, verfrissende ideeën of goede praktijkvoorbeelden. Juryvoorzitter prof.dr. van Duijn zal de prijs uitreiken aan de winnaar van zowel de Natuurprijs als aan de winnaar van de door u gekozen Publieksprijs.

▶▶ 16.30 uur **Borrel**

Presentaties en workshops Samen voor Natuur 2009

	NAOBERSCHAP		GEBIEDSONTWIKKELING		REGIONALE FONDSEN	BEZOEKERS EN VRIJWILLIGERS	COMMUNICATIE	BREDE SAMENWERKING		
	E-001	A-012	A-013	A-014	E-002	D-008	J-002	D-007	Zaalnummer volgt	Zaalnummer volgt
10:00	1. Particulier natuurbeheer	5. Agrarisch beheer	8. Drentsche aa.	12. Natuurontwikkeling	Studenten Forum A	17. Nieuwe financiële concepten	21. Welkom in het bos	25. De Groene Flirt!		32. Natuurportal
11:00	2. De buurderij	6. Betrokkenheid van burgers	9. Regionale identiteit	2. Index 1858	Studenten Forum B	18. Adopteer het landschap	22. Natuur en recreatie	26. Particuliere Natuurparels	29. Adviseren van beleid	33. I am Urban
12:00	Pause									
12:30	3. Slapende honden wakker maken	Studenten Forum C	10. Burgerparticipatie	14. Drentse paarden in het groen	16. Hart van de Heuvelrug	19. Een welvarend platteland	23. Participatie van vrijwilligers	27. De Groene Flirt!	30. Op zoek naar de juiste contacten	34. Melken in de natuur
13:30	4. Ecologisch herstel	7. Jaarrond grazende runderen	11. Inrichten van de groene achtertuin	15. High-tech kenniserwerker		20. Landschaps- en gebiedsfondsen	24. Zorg voor landschap	28. Gevoel of Verstand?	31. Leren van Lingegegen	35. Boeren voor Natuur
14:30										

Stel zelf uw programma samen aan de hand van bovenstaand schema.

Workshop 16

ROOD VOOR GROEN: GEBIEDSONTWIKKELING HART VAN DE HEUVELRUG GOED VOORBEELD VAN POSITIEVE BALANS VOOR NATUUR.

Drs. R.W. Krol, gedeputeerde provincie Utrecht van Ruimtelijke Ontwikkeling, Landelijk gebied en Stedelijke Ontwikkeling.

Gedeputeerde Bart Krol van de provincie Utrecht en Carolien Schippers, programmamanager verzorgen samen een presentatie over Hart van de Heuvelrug, met volop interactie. Bart Krol als gedeputeerde zal stil staan bij de bestuurlijke component in gebiedsontwikkeling, de samenwerking met 17 partijen en de rol van de Provincie Utrecht in Hart van de Heuvelrug. Carolien Schippers zal meer vertellen over het proces en de inhoud van het programma. Met trefwoorden als rood voor groen, schaakbordmethode met uiteindelijk een positief saldo voor natuur, Vliegbasis Soesterberg, omgekeerde integratie bij zorginstellingen en ecologische corridors.

In het platform Hart van de Heuvelrug werken 17 partijen samen aan het duurzaam verbeteren van de aanwezige kwaliteiten in het gebied tussen Zeist, Soest en Amersfoort. Met elkaar willen de partners een gebied realiseren waar ruimte voor ecologie, natuur, wonen, werken, zorg en recreatie zorgvuldig is ingepast. Als basis geldt hier rood voor groen: met opbrengsten uit woningbouw en bedrijvigheid in het gebied wordt op andere plaatsen in het gebied de natuur versterkt en met elkaar verbonden. Per saldo wil Hart van de Heuvelrug meer en betere natuur in het gebied. Het hele gebied ligt in de Ecologische Hoofdstructuur. Voor meer informatie over het programma en haar 25 projecten: zie www.hartvandeheuvelrug.nl

1. Particulier natuurbeheer: boeren aan zet?

Wim Dijkman (CLM)

Boeren en natuur; Is het een haat-liefde verhouding? Langere tijd probeerden boeren nieuwe natuur tegen te houden omdat het ten koste gaat van het landbouw-areaal en natuur brengt steeds weer nieuwe beperkingen met zich mee. Maar in het laatste jaar verandert de toon: de landbouw eist meer en meer het beheer van natuur op en wil zelf natuurbeheerder worden en zelf de contracten sluiten. Wat is nu de oorzaak van deze omslag? In het afgelopen jaar hebben we in een vijftal regionale projecten de voorwaarden verkend waaronder boeren willen meewerken aan nieuwe natuur en de nieuwe natuur zelf willen gaan beheren. Deze ervaringen zijn mede de basis geweest voor de landelijke publicatie "Natuurlijk lukt het" van LNV en LTO. In de workshop willen we onze ervaringen met u delen en nagaan wat de consequenties zijn van deze omslag voor het natuurbeleid nu, maar vooral ook voor de toekomst.

2. De buurderij als nieuwe plattelandsonderneming.

Gaston Remmers (Bureau Buitenkans)

Hoe kun je inspirerend en effectief krachten bundelen zonder in compromissen te belanden? Aan de hand van een film en praktijkvoorbeelden uit de Haarlemmermeer zal Gaston u uitdagen tot een open gesprek.

3. Slapende honden wakker maken; nieuwe vormen van burgerparticipatie.

Rien Cardol (Staatsbosbeheer)

Staatsbosbeheer organiseerde samen met de redactie in de kolommen van Dagblad van het Noorden een discussie over honden in de natuur. Aanleiding was het voornemen om een aantal regels voor honden en hun baasjes in de terreinen van Staatsbosbeheer in het Noorden te wijzigen. Ruim 300 lezers reageerden per mail. Ondanks heftige emoties was een groot deel van de reacties uiterst serieus. Rien Cardol, communicatieadviseur bij Staatsbosbeheer, wil kwispelend in gesprek over vragen als: van wie is de natuur? Hoe ver durven we te gaan met burgerparticipatie en welke vormen van participatie passen bij de huidige mediarevolutie?

4. Ecologisch herstel van de Pieterbuurstermaar.

Diliana Welink (Eelerwoude)

In het Waddenfondsperspectief "Ecologisch herstel van de Pieterbuurstermaar" worden natuurvriendelijke oevers aangelegd. Hiervoor

is grondoverdracht nodig van de aangrenzende boeren naar het waterschap op vrijwillige basis. Maar hoe krijg je dit voor elkaar? Eelerwoude had een originele en succesvolle aanpak die het waterschap nu ook bij andere projecten wil inzetten. U kunt deze werkwijze komen "proeven".

5. Agrarisch beheer van recreatiegebieden.

Paul Terwan (Paul Terwan Onderzoek en advies) en Aad Kleijweg (ANV Vockestaert)

De zuidrand van Midden-Delfland, tegen de stadsrand van Vlaardingen en Schiedam, is recent omgevormd van landbouw- naar recreatiegebied. De omliggende bewoners willen het gebied echter graag een agrarisch karakter laten houden. Op initiatief van Vockestaert en in intensieve samenwerking met het Natuur- en Recreatieschap en andere gebiedsorganisaties is een innovatieve aanpak van het beheer opgezet: het gebied wordt natuurgericht beheerd door de agrariërs ter plekke en door een nieuw aangeschafte schaapskudde, die ook recreatief zeer aantrekkelijk is. De nog te bouwen schaapskooi moet ook een belangrijke educatieve functie krijgen. Het initiatief kan interessant zijn voor andere gebieden, en andersom kan worden geleerd van ervaringen elders.

6. Betrokkenheid van burgers in het (landelijk) gebied; Good practices uit oa Nationale Parken en -Landschappen.

Stefanie Janssen (IVN)

De cursus gastheerschap of ambassadeurschap voor recreatieondernemers is ontwikkeld door IVN en RECRON. Deze cursus richt zich op kwaliteitsverbetering van informatievoorziening en bewust-zording van de gasten. We werken toe naar een levend netwerk van actieve ondernemers die zich samen inzet voor het gebied. Streekgidsen zijn vrijwilligers die speciaal opgeleid worden om in een gebied specifiek groepen te begeleiden. In deze workshop worden beide concepten gepresenteerd en wordt samen met de workshopdeelnemers verkend hoe zij deze in de eigen context zouden kunnen inzetten.

7. Jaarrond grazende runderen in de leefomgeving: leven in de brouwerij!

Ronald Goderie en Pieter Meeuwissen (Stichting Taurus).

Hoe natuurontwikkeling in een VINEX-wijk de betrokkenheid van bewoners en lokale netwerken bevordert en er een lokale economie ontstaat. Wijk Reeshof als praktijkvoorbeeld.

8. Drentsche aa.

Kees Folkertsma (Provincie Drenthe)

Als gebiedscoördinator laat de heer Folkertsma tijdens een beeldende presentatie zien hoe partijen samenwerken in het Drentsche Aa gebied aan het realiseren van de doelen van zowel het ILG als het Nationaal Landschap en Nationaal Park.

9. De relatie tussen natuurkwaliteiten en regionale identiteit.

Rob van Ham en Peter Laan (Grontmij)

In deze workshop gaan Peter Laan en Rob van Ham van Grontmij in op de relatie tussen landschappelijke- en natuurkwaliteiten en regionale identiteit. Hoe kunnen deze elkaar versterken? Op welke wijze kunnen natuur en landschap de dragers zijn voor nieuwe product-marktcombinaties in de vrijetijdseconomie? Hoe kunnen ondernemers en natuurorganisaties daartoe bij elkaar gebracht worden? Aan de hand van concrete praktijkvoorbeelden willen wij graag onze ervaringen delen.

10. Burgerparticipatie.

Jos Koopmans (Eelerwoude)

Medio 2009 zullen de laatste werkzaamheden worden afgerond voor de aanleg van een ecologische natte verbindingzone door de stad Amersfoort direct aan en in de omgeving van de oevers van het Valleikanaal. Hiermee is een project afgerond dat tot stand is gekomen vanuit de overkoepelende visie "Venster op de Vallei" die onder meer tussen de partijen Waterschap Vallei en Eem, provincie Utrecht, Het Utrechts Landschap en de gemeente Amersfoort tot stand is gekomen. Door de realisatie van de natte verbindingzone is de natuur daadwerkelijk de stad ingebracht. Vanuit de Gelderse Vallei is de stad nu direct verbonden met de natte natuur die samenhangt met de vele beken in de Gelderse Vallei.

11. Inrichten van de groene achtertuin. Participatie en werken met vrijwilligers in de Balij en het Bieslandse bos.

Jenny van Leeuwen (Staatsbosbeheer)

De Balij en het Bieslandse bos is de 'groene achtertuin' van de inwoners van Zoetermeer, Pijnacker en Delft. Staatsbosbeheer beheert deze jonge groengebieden en wil ze nog beter ontsluiten voor en met omwonenden. Boswachter Jenny van Leeuwen vertelt hoe zij de omgeving betreft bij de (her)inrichting van dit gebied.

TOELICHTING OP DE PRESENTATIES EN WORKSHOPS

Tussen 10.00 en 14.30 kunt u diverse interessante workshops en presentaties bezoeken. Ze hebben allemaal een eigen karakter. De één start met een film, terwijl een ander u uitnodigt tot discussie aan de hand van stellingen. U kunt

genieten van beeldmateriaal, maar ook zijn er meer informatieve lezingen met een inleiding over een onderwerp dat nauw samenhangt met het thema "Contact".

ZES PROGRAMMALIJNEN

De onderwerpen van de workshops zijn overzichtelijk gebundeld in zes programmalijnen, te weten:

1. Naoberschap (zalen E 001 en A 012)
2. Gebiedsontwikkeling (zalen A 013, A 014 en E 002)
3. Regionale Fondsen (zaal D008)
4. Bezoekers en Vrijwilligers (zaal J002)
5. Communicatie (zalen D007 en nummer zaal 2 volgt)
6. Brede Samenwerking (zaalnummer volgt)

A. Transition Towns: met hoofd, hart en handen aan de slag voor een duurzame leefomgeving

Malika Cieremans & Marijke Kuipers (Transition Towns Vallei regio Ede-Wageningen) Klimaatverandering, stijgende olieprijs, en al die andere crisissen – we leven in een tijd van grote veranderingen. Wat heeft dit met mijn vakgebied te maken? Wat kan ik doen? Transition Towns komt met nieuwe, creatieve oplossingen. Deze bruisende beweging brengt mensen uit alle beroepen en bevolkingsgroepen in contact met elkaar. Dankzij de kracht van de lokale gemeenschap ontstaan er praktische, positieve, kleinschalige

initiatieven om je eigen huis, straat, dorp, stad en streek klimaat-neutraal en olieonafhankelijk maken. Denk bijv. aan lokale economie, gezonde streekproducten, eetbaar groen in de stad, collectieve zonnepanelenacties, deelauto's enz.

B. Boomverzorging en buurtbewoner

Dirk Doornenbal (Nationale Bomenbank)
Contact tussen de buurt en de uitvoerder is vaak zeer minimaal. De buurt heeft vaak het idee dat het groen in hun straat van hen zelf is. Hoe kun je hier nu het beste mee omgaan? Hoe kunnen we het

beste uitleggen wat er gaat gebeuren en waarom het ook vooral nu moet gebeuren. Deze implementatie is bij ieder project anders waarbij het zeer interessant is om te zoeken naar een oplossing.

C. Lezing X:

deze lezing is nog een verrassing en zal gaan over de implementatie van plannen waarbij veel mensen zich direct betrokken voelen. Het gaat namelijk om hun leef- en werkomgeving.

INFORMATIE

Samen voor Natuur 2009 is mede mogelijk gemaakt door:

Nationaal Groenfonds

ORGANISATIE
VOOR PARTICULIER
EN AGRARISCH
NATUURBEHEER

ANTWOORDKAART

SAMEN
VOOR NATUUR 2009

SBNL, "Samen voor Natuur"
Antwoordnummer 1301
3900 WB Veenendaal

geen
postzegel
nodig

INFORMATIEMARKT

De informatiemarkt is het hart van de Kennisdag waar u kunt netwerken, informatie vergaren en bijpraten. U vindt er stands van diverse organisaties die zich bezighouden met het samen realiseren van natuur in Nederland en is gericht op Contact!

UITREIKING NATIONAAL GROENFONDS NATUURPRIJS 2009

Om natuurprojecten te kunnen realiseren zijn goede contacten van groot belang. Vernieuwende initiatieven, die als voorbeeld kunnen dienen voor een goede samenwerking, maken kans op het winnen van de Natuurprijs en/ of de Publieksprijs.

De Nationaal Groenfonds Natuurprijs is bedoeld om mensen te inspireren tot vernieuwende ontwikkelingen. Uit de beste tien inzendingen kiest de deskundige jury, onder voorzitterschap van prof. dr. Van Duijn, de prijswinnaar. Het winnende initiatief wordt beloond met € 5.000,-. De prijs wordt uitgereikt tijdens het plenaire gedeelte van de Kennisdag.

PUBLIEKSPRIJS

U kunt ook zelf uw favoriete inzending kiezen en belonen met uw stem voor de Publieksprijs. Gedurende de dag kunt u de stands van de genomineerden bekijken en uw oordeel vormen wie volgens u in aanmerking komt voor de Publieksprijs. U krijgt bij de ingang een stemkaart die u tot 14.00 in de daarvoor bestemde bus kunt stoppen. De genomineerde met de meeste stemmen, krijgt tijdens het plenaire gedeelte de Publieksprijs van € 1.000,- uitgereikt.

Nationaal Groenfonds

Natuurprijs 2009

JURY

De jury van de Nationaal Groenfonds Natuurprijs 2008 bestaat uit:

- Juryvoorzitter prof. dr. J.J. van Duijn (bestuurslid Nationaal Groenfonds)
- J.W.E.M. Roemaat (bestuurslid Waterschap Rijn en IJssel)
- Dhr. J.P.G. Thewissen (Hoofd Afdeling Maatschappij en Methoden, LNV Directie Kennis)
- Drs. J.J. Spros (voorzitter Entante Florale)
- Ir. J.J. Helder (voorzitter Federatie Particulier Grondbezit)

Uitreiking door professor dr. J.J. van Duijn (bestuurslid Nationaal Groenfonds).

DEELNAME AAN DE KENNISDAG

U kunt zich aanmelden als deelnemer voor de Kennisdag "Samen voor Natuur" door bijgevoegde antwoordkaart ingevuld te retourneren **vóór 13 november**. Opgave kan ook via www.sbnl.nl. Rond 20 november ontvangt u een bevestiging en routebeschrijving.

KOSTEN

Deelname aan de Kennisdag kost € 35,- per persoon. Koffie, thee en lunch zijn hierbij inbegrepen.

MEER WETEN?

De organisatie van de Kennisdag "Samen voor Natuur" is in handen van SBNL, Hogeschool Van Hall Larenstein en Nationaal Groenfonds. Wilt u meer weten, bel dan naar SBNL, tel: 0318 -578357. U kunt ook meer informatie vinden op: www.samenvoornatuur.nl.